

SvJ

SVENSKA JOURNALEN, LÄKARMISSIONENS
MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 3 JUNI 2016 ÅRGÅNG 92

"VI PRIORITERAR BARNEN"

Florin om nya satsningen
bland rumänska romer

BYN ÖVERLEVDE - TROTS ALLT

LIVET ETT ÅR EFTER
JORDBÄVNINGEN

SVÄLT HOTAR EFTER TORKAN

REGNEN I UGANDA
HAR UTEBLIVIT

Pizza på grillen

Så använder du
grillen på ett nytt
sätt i sommar

ORÄDD POLITIKER

"JAG HAR ALDRIG LÅTIT RÄDSLAN STYRA"

PRÄSTEN CECILIA WIKSTRÖM GÖR SKILLNAD I MAKTENS KORRIDORER

KRÖNIKA: Vilken glädje har skattesmitarna av sina undandömda pengar? Dåligt samvete ger ingen bra nattsömn.

ANNIKA HAGSTRÖM

SVERIGES STÖRSTA DECKARFESTIVAL

CRIMETIME

GOTLAND

PETER ROBINSON (UK) SHARON BOLTON (UK)
NIC PIZZOLATTO (US, TRUE DETECTIVE)
ELIZABETH HAND (US) JØRN LIER HORST (NO)
CAMILLA LÄCKBERG • JENS LAPIDUS
ARNE DAHL • ROSLUND & HELLSTRÖM
VIVECA STEN • HÅKAN NESSER
MARI JUNGSTEDT • ANNA JANSSON
JOHAN THEORIN • MONS KALLENTOFT
SOFIE SARENBRANT • MARTIN WIDMARK
ÖVER 60 MEDVERKANDE FÖRFATTARE!

ÖVER 60 FÖRFATTARE OCH 150 PROGRAMPUNKTER:
FÖRFATTARMÖTEN, SKRIVARSKOLA, FILM & TV-SERIER,
BARN- & FAMILJEPGRAM, MORDVANDRINGAR, UTFLYKTER,
MIDDAGAR, AFTERNOON TEA & MYCKET MER!

VISBY 17-20 AUGUSTI
BOKA BILJETTER OCH LÄS MER PÅ
WWW.CRIMETIMEGOTLAND.SE

CRIMETIME GOTLAND
 PRODUCERAS AV

I SAMARBETE MED

Blixten&Co **BOOKS & DREAMS** **Region Gotland** **Specsavers** **storytel** **Läkarmissionen**

VI HJÄLPER OMRÅDEN, FÖRETAG OCH MÄNNISKOR ATT VÄXA

När nya företag kan etablera sig och erbjuda arbetstillfällen skapar det liv och rörelse på platser som tidigare har varit öde, och gör skillnad i människors vardag. Det tycker vi är bra! Vi är ett fastighetsbolag som utvecklar kontors- och industrilokaler i expansiva områden i Stockholmsregionen. Du läser mer om oss på stendorren.se

STENDORREN

Lokaler som gör skillnad.

juni 2016

Cecilia Wikström

”För att vara framgångsrik måste man tro på det man gör, och det har jag alltid gjort.”

4

FOTO: MARC DOSSMANN

8 Loppis på semestern

Vet du vad du ska leta efter på sommarens loppisar? Läkarmissionens Christian Minnhagen tipsar om kapen du kan göra längs vägarna.

10 Torkan i Uganda

Den enorma torkan i Karamojaregionen drabbade skoningslöst. Läkarmissionen åkte dit för att dela ut mat och utsäde till de svårast utsatta.

14 Efter jordbävningarna

Livet och vardagen börjar åter hitta nya vägar i de delar av Nepal som drabbades värst av den våldsamma katastrofen.

25 En väg från tiggeri

Projektet ”A Better Home” ska ge hjälp till självhjälp och stöd till yrkesträning bland romer i Rumänien och ser till att fler barn får gå i skolan.

10

8

14

FOTO: HANS-JÜRGEN RAMSTEDT, ROBERT HENRIKSSON, MARCUS HOLMGRÉN

Samma verklighet kan upplevas på olika sätt

Mellan tunnelbanan och Läkarmissionens kontor finns en handelsplats med en stor parkering. En period var det ett tillhåll för män som ville köpa sex av svarta kvinnor. Min kollega från Kongo berättade att män ropade efter henne och viftade med hundralappar när hon var på väg till och från jobbet. Jag blev nästan chockad för jag hade inte märkt något! Vi gick exakt samma väg, men hade helt olika upplevelser.

På talibanernas tid var jag i Afghanistan. Kvinnor hade knappt något värde och det kändes när ingen hälsade på mig eller tittade mig i ögonen. Sådant som jag annars tar för givet och som är normalt hyfs. Men det var inte så, eftersom jag var av fel kön. En manlig kollega hade troligtvis inte märkt det på samma sätt. När

man själv hör till de privilegierade tar man för givet att saker flyter smidigt och att folk betar sig hyfsat.

Det gör något med en människa att bli nedvärderad och inte lyssnad på. Jag kände det efter bara några dagar i Afghanistan. Tänk alla då som växer upp och bor där. Jämt.

Under våren gjorde Läkarmissionen ett utskick med köpta adresser där vi berättade om vårt arbete med romer i Rumänien. Det väckte enormt starka känslor som var mycket hätska mot romerna som grupp. Det är en verklighet många enskilda människor i Sverige möter. Bara för att de tillhör gruppen romer. Sådant som vi andra faktiskt inte har en aning om.

Det går inte att utgå från sin världsbild och tro att den stämmer för alla. Man ska ju gå den berömda milen i någon annans skor innan man dömer. Det vet vi men det är lätt hänt ändå, att tro att alla har samma chanser och möjligheter, som man själv upplever att man har. Men det kan hända att någon annan möter en helt annan verklighet bara när de går till bussen eller tunnelbanan.

Eva Nordenstam
 von Delwig
 Informationsansvarig på Läkarmissionen

Hon är inte bara EU-parlamentariker, hon är präst också. Och Cecilia Wikström ser ofta hur erfarenheterna från åren som ledare inom kyrkan går i linje med de hjärtefrågor hon driver inom EU.
– Det finns en röd tråd i allt jag har gjort i hela mitt liv.

TEXT: THERESE PETERSON

Viker sig inte för EU:s tuffa utmaningar

Prästen och EU-parlamentarikern Cecilia Wikström väjer inte för kontroversiella frågor

– **FÖR ATT VARA** framgångsrik måste man tro på det man gör, och det har jag alltid gjort.

Orden kommer blixtnabbt. Cecilia Wikström är van att uttrycka sig klart och tydligt. Och det gör hon nu med, när jag lyckats få en kort intervju med den upptagna europaparlamentarikern. Tio minuter får den ta, säger hon.

– Men det klarar vi. Vi är effektiva du och jag.

Och även om hon låter lite rapp i början, så glider den ”effektiva” intervjun snart över i ett skönt samtal med plats för skratt.

Men åter till det här med att tro på det man gör, en inställning som tagit Cecilia

väldigt långt från barndomens Kalix.

I sju år har hon i rollen som europaparlamentariker rört sig i maktens korridorer i Bryssel. Cecilia Wikström ingår i ALDE-gruppen (Alliansen liberaler och demokrater för Europa), där hon är gruppleddare i utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter, som arbetar med frågor om migration, asyl, Schengenavtalet, polisiärt samarbete och EU-migranter, samt ordförande i utskottet för framställningar.

– Vi har hand om allt sådant som är svårt och kontroversiellt. Det är ansvarsfullt, men också väldigt roligt, säger Cecilia entusiastiskt.

Snart går hon även in för att leda

arbetet med att revidera Dublinförordningen, vilket troligen blir det svåraste uppdraget hon haft under den här mandatperioden. Men varken det, eller att bo i Bryssel, vilket för en del kan kännas lite osäkert just nu, verkar skrämna Cecilia.

– Jag har aldrig låtit rädsla styra mitt liv. Och det tänker jag inte börja med nu heller, säger hon.

Det modet har lett henne på en spännande resa genom livet. Dock inte utan komplikationer, hon har fått jobba hårt för att tillskansa sig titlar som präst, författare, politiker, företagare, föreläsare, riksdagsledamot – och nu EU-parlamentariker.

Är det någon av de rollerna som ligger extra nära hjärtat?

– Ja, faktiskt. Det är väldigt fint att vara EU-parlamentariker och riksdagsledamot, men det finaste uppdraget man kan ha, det är att vara präst.

Cecilia kände det kallet redan som åttaåring och nu är det 22 år sedan hon vigdes till präst. Sedan dess har hon arbetat både i en domkyrka och i en landsortskyrka, bland studenter och på fängelser. Och även om det är många år sedan hon arbetade i en församling, så är hon ännu aktiv som präst. På senare tid har hon hållit både i en begravning och ett barndop, och

i sommar ska hon viga en tidigare kollega.

– För några månader sedan höll jag en morgonmessa i Uppsala domkyrka, och då slogs jag av tanken på hur roligt det är att vara präst. Tänk att jag fick betalt för att göra såna här underbara saker en gång i tiden.

Och att vara prästvigd kvinna i EU-parlamentet har sina fördelar, berättar Cecilia med glimten i ögat. Speciellt i vissa diskussioner när hennes kombattanter plötsligt kommer på att hon är präst, något som står högt i kurs i de katolska länderna och som lugnat flera samtal genom åren.

Och präst är man till man dör,

säger hon när vi ses ett par dagar efter intervjun när Cecilia ska tala på Läkarmissionens seminarium om migration och asylrätt. Hon har redan haft ett möte tidigare på morgonen, och ska ha ett direkt efter. Schemat är späckat. Under de senaste 14 dagarna har hon besökt fem länder, där ibland Libanon, som hon senare pratar om i sitt föredrag.

MEN PRECIS INNAN det är dags att dra igång, stannar hon upp när en kvinna kommer fram och tackar för boken, *I tillitens tecken*, som Cecilia skrev 2007, efter att hon drabbades av en stroke som gjorde henne blind på ena ögat.

Cecilia Wikström

Bor: I Bryssel och i Uppsala, samt en del i Strasbourg.
Familj: Två söner på 18 och 24 år.

Gör: EU-parlamentariker för Liberalerna.
Unik: Hon är den enda svensken som är utskottsordförande.

Tidigare: Präst, riksdagsledamot, författare.
Semester: Då åker jag hem till Uppsala, det är där jag helst vill vara, men jag tycker även mycket om Grekland och Cypern.

Utbildning: Teol kand från Uppsala. Färdig präst 1994.

Böcker: *När livet går sönder*, 2004, och *I tillitens tecken*, 2005, ett kapitel ur boken sattes upp som pjäs på Uppsala stadsteater 2006.

FOTO: MARC DOSSMANN

I sju år har Cecilia Wikström arbetat som europaparlamentariker i Bryssel. "Det är ansvarsfullt, men också väldigt roligt", säger Cecilia. Bilden är från hennes anförande på Läkarmissionens seminarium i april.

FOTO: PRESSBILD

Nytigen besökte Cecilia Wikström Libanon som trots att det inte är större än Uppland, har tagit emot flera flyktingar än EU:s 28 medlemsländer har gjort.

FOTO: HÅKAN FLANK

Det var en viktig tid då hon upplevde hur Gud stoppade hennes framfart för att peka på sådant hon behövde skala bort i sitt liv. Kanske är det därför hon blir märkbart röd över kvinnans ord.

– Tänk att hon hade läst min bok. Vad glad jag blir.

Både den och föregångaren, *När livet går sönder*, släpptes under två produktiva år när hon skrev mest hela tiden. När jag frågar hur mycket plats det får i hennes liv i dag pausar hon innan hon svarar.

– Inte särskilt mycket. Jag älskar att skriva, men nu kan jag knappt skriva ett vykort. Jag har förlorat mitt språk på något sätt. Jag hoppas att det

Cecilia Wikström

"Det är väldigt fint att vara EU-parlamentariker och riksdagsledamot, men det finaste uppdraget man kan ha, det är att vara präst."

kommer tillbaka. Men jag är inte säker på det. Jag kan verkligen sakna det kreativa, men det är bara att gilla läget.

Det är ett pris hon väljer att betala för att vara i Bryssel, menar hon, men det är precis där hon vill vara, speciellt i en så viktig tid som Europa och världen befinner sig i nu.

Men även om skrivandet är satt på

paus, finns det andra kreativa uttryck hon fått tillfälle att väcka till liv, som går att koppla till den teaterutbildning hon gick i New York som ung. När jag säger att det bara tar en snabb googling på hennes namn och ordet teater för att se att kärleken till konsten ännu är stark, så blir reaktionen omedelbar.

– Jamen, du, ja, det där är ju helt fantastiskt, utbrister Cecilia.

– NÄR JAG VAR i riksdagen jobbade jag med kulturpolitik men nu gör jag kultur. Jag har tagit två stora teaterproduktioner till parlamentet. En som hette "Speak truth to power", som

handlar om nu levande människor som gjort skillnad i sina länder. Då spelade jag med tre hollywoodskådisar, en av dem var Lena Olin, och så sju politiker, bland annat talmannen i parlamentet och Belgiens tidigare premiärminister Guy Verhofstadt. Det blev en fantastisk succé och nu frågar alla när vi ska göra det igen, men nu har jag inte tid.

– Men jag älskar teater, det är min livskraft, och jag går på föreställningar så ofta jag har en chans. Teater, musik och litteratur – utan det skulle jag inte orka.

Men du kanske inte sitter på den här posten i resten av ditt liv, det

kanske finns utrymme även för en teaterhatt i garderoben?

– Precis, vi får se vad som händer. Jag har alltid varit öppen för förändring, och det är jag nu också.

Medan fotografen gör sig klar att ta några bilder på henne, som hon efteråt slänger en blick på och okejjar med ett avspant "det där blir bra", så passar jag på att fråga om hon vill läsa sina citat efteråt. Cecilia förvänar mig med sitt svar.

Under så många år har Cecilia Wikström varit EU-parlamentariker.

– Nä, det behövs inte. Jag har inget kontrollbehov alls. Jobbar man med värderingsfrågor och tryckfrihet som jag gör, så måste man ge människor ansvar att göra sitt jobb. Och jag litar på dig, säger hon självklart.

CECILIA GÖR SIG klar för att kliva upp på estraden. Och med mitt läppstift på läpparna, hennes sminkväska hade blivit kvar någonstans längs vägen, hör jag henne senare säga "det man är besjälad av, det ska man dela med sig av". Och då spelar det ingen roll, om man står i EU-parlamentet eller i en predikstol. I alla fall inte om man heter Cecilia Wikström. ■

Fynda på loppis i sommar

Nu är det sommar och de stora loppisarnas tid. Christian Minnhagen tipsar om bra saker att fynda.

FOTO: LOUISE MINNHAGEN

Borde kosta mer

■ Det finns mycket 1800-tals möbler, fina skänkar/skåp där man kan se vilket hantverk som ligger bakom. Men det är inte så populärt just nu.

FOTO: ROBERT HENRIKSSON

FOTO: HASSE HOLMBERG

Böcker

■ Är du en sådan som plöjer bok efter bok på semestern, passa på att shoppa loss när du går på loppis.

FOTO: LOUISE MINNHAGEN

Trendigt

■ Svenska glas från de stora glasbruken som Orrefors och Kosta Boda är trendigt.

FOTO: LOUISE MINNHAGEN

Prisvärt

■ Serviser. Du kan köpa fullständiga serviser för nästan inga pengar alls idag.

FOTO: LOUISE MINNHAGEN

Vintage

■ Leta efter kläder och skor med kvalitet. Det behöver inte vara märkeskläder, även de stora kedjorna kan ha kvalitet. Leta efter sånt som sticker ut som skinnjackor, kavajer, speciella skor osv.

FOTO: HÅKAN FLÅNK

Dåligt väder?

■ Om det råkar regna just på din semester, passa på att titta förbi i någon av Läkarmissionens second hand-butiker. Du hittar oss i Vällingby, Västerås, Bro och Södertälje. Se lakarmissionen.se för aktuella öppettider.

Christian: Viljan att skänka är stor

Christian Minnhagen är ny butikschef för Läkarmissionens second hand-butik i Vällingby. Han kommer närmast från auktionsbranschen där han har arbetat för flera aktörer de senaste 20 åren.

TEXT: EVA NORDENSTAM VON DELWIG

– **JAG HAR ALLTID** varit intresserad av vackra saker, speciellt historierna bakom föremålen. En tavla för 200 kronor eller en för 20 000 kronor kan vara lika intressanta, om man nu inte bara tittar på det här med pengar.

Under de år som Christian jobbat med antikviteter så tycker han att kunskapen hos allmänheten har ökat. Han tror att alla olika tv-produktioner med Antikrundan i spetsen har spelat stor roll. Sen har möjligheterna till egen försäljning ökat. Man kan sälja via Blocket, Tradera, loppisar eller hos något auktionshus.

– Det märks till exempel att hanteringen av sterbhus har förändrats. I dag hanterar arvtagare kvarlåtenskapen själva i större utsträckning än för 20 år sen, säger han.

MEN ÄVEN OM det finns många sätt att sälja sina saker så skänks också mycket till second hand.

– Generositeten är stor. Många har inte råd att bli månadsgivare till en hjälporganisation, men skänker gärna föremål av olika slag för att bidra och göra gott.

Och just detta med det goda syftet

med Läkarmissionens Second Hand lockade Christian till det nya jobbet.

– Jag har varit på jakt att hitta en arbetsplats där man gör något vettigt för andra människor, så även när det är som mest stökigt på jobbet vet man det, säger han.

Nu har Christian jobbat några månader i butiken och är glatt överraskad.

Christian Minnhagen

“Det ska alltid gå att hitta fina saker till bra priser men vi måste också kunna ta mer betalt för riktigt fina saker.”

– Det är ett stort flöde av inkommande gods och det är en förvånansvärt hög nivå på mycket av det som lämnas in, säger han.

DET ÄR ALLA möjliga slags kunder som besöker butiken. Vissa känner han igen från auktionshusen medan andra inte alls har ekonomi för att handla på auktioner. Vissa handlar saker som de sedan säljer vidare. Pris-sättningen är en balansgång.

– Det ska alltid gå att hitta fina saker till bra priser men vi måste också kunna ta mer betalt för riktigt fina saker. Jag har varit med om att kunder har betalat mer än vad prislappen säger när de tycker att något är för billigt. Samtidigt ska man kunna köpa en vas för 10 kronor som gör att hela köket lyfter, säger Christian. ■

Christian Minnhagen, butikschef på second hand-butiken i Vällingby.

FOTO: LOUISE MINNHAGEN

Karamojaregionen i nordöstra Uganda drabbades hårt av den svåra torkan som länge höll landet i sitt grepp. Läkarmissionens Marcus Holmgren besökte nyligen området och berättar här om sina upplevelser och möten med människorna där. Och om hoppet som åter börjat växa efter att regnen äntligen kom.

TEXT OCH FOTO: MARCUS HOLMGREN

Svält hotar efter uteblivna regn

UGANDAS HUVUDSTAD Kampala, där jag bor, ligger vid en av världens största sjöar – Victoriasjön. Även den majestätiska Nilen flyter förbi några mil från staden. Både staden och dess omnejd karakteriseras av grönska och frodighet. Även om det förekommer kortare perioder då det nästan inte regnar, så hinner inte gräs och växter förgås innan regnen återkommer och grönskan exploderar på nytt.

Det är svårt att förstå att det i samma land kan pågå en torka som utvecklats till svår hungersnöd där tusentals människor fått sina skördar förstörda av uteblivna regn och inte har något annat att äta än de vilda växter som mot förmodan stått emot torkan.

Det drabbade området ligger i Karamojaregionen i landets nordöstra del och är på många sätt den mest

Marcus Holmgren besökte Karamoja-regionen i Uganda.

eftersatta delen av landet.

Livet i Karamoja är mycket hårt redan under vanliga förhållanden och majoriteten av befolkningen lever under svår fattigdom och kämpar för att livnära sig genom att bruka sina små jordlotter eller genom boskapsuppfödning.

Uteblivna regn i Karamoja innebär

alltså alltid en nödsituation och när de slår fel två gånger i följd blir det katastrof på riktigt. Som nu. De grödor man sått vissnar bort och hoppet om en god skörd försvinner. Dessutom försvinner det bete man behöver till sin boskap. Djuren dör inte bara av svält, utan många dukar under av de sjukdomar som ofta följer i spåren av långvarig torka. Även människor drabbas ofta av sådan problematik som till exempel tarmsjukdomar förorsakat av att man druckit dåligt vatten.

VID MITT FÖRSTA besök till Karamoja stod det snabbt klart att läget var allvarligt. Torkans spår var tydliga – allt tycktes vara täckt av ett lager beige damm och det enda grönaktiga var små taggbuskar som vare sig människor eller djur kan livnära sig på.

Det var inte bara den snustorra omgivningen som vittnade om det svåra läget – utan även de mängder av människor som sökt sig till större samhällen och vandrade runt och tiggde mat. Rader av människor satt utanför lokala matställen och bad kunder om deras matrester redan när de var på väg in för att äta. Vid lokala myndigheternas huvudkontor fann vi en stor skara människor – främst barn och äldre – som samlats för att vädja om hjälp för överlevnad. Den tilltagande desperationen var tydlig bland de utsultna människorna. En äldre kvinna begärde ordet för att få uttrycka sin frustration:

”Vi har väntat länge på hjälp och våra gamla är svaga och dör. Det ger hopp att se utlänningar på plats, för då kanske något händer. Men är ni lika långsamma som regeringen så hittar ni oss döda nästa gång ni kommer!”

LÄKARMISSIONEN HAR sedan detta besök genomfört en nödsats i form av matutdelning till de hårdast drabbade hushållen i regionen – främst mjöl gjort på Durra, som är basfödan i Karamojaregionen. När sedan efterlängttade regn börjat falla har samma hushåll även fått ta emot utsäde för att snabbt kunna börja odla, i förhoppning att regnen ska vara så regelbundna och ihållande så grödorna klarar sig ända fram till skörden i juli/augusti.

Jag fick möjligheten att göra ett uppföljningsbesök till regionen knappt

två månader senare och möttes då av en helt annan omgivning. Det fanns nu betydligt mera grönska och överallt syntes tecken på regn och liv. Vår resa försvarades av att vägarna blivit till lervälling eller helt översvämmade på grund av regnen och längs vägen vi färdades syntes människor i färd med att gräva/plöja upp sina åkerlotter för att så snabbt som möjligt kunna så sina frön.

JAG TRÄFFADE MARIA, 13 år, som är en av dem som tagit emot hjälp från Läkarmissionen. Hon lever ensam med sina syskon, då hennes föräldrar varit borta i månader för att försöka skaffa mat och förnödenheter för familjen. En äldre syster tar hand om familjen under tiden och i stället för att gå i skola måste alla hjälpa till att

Maria, 13 år, till höger, lever ensam med sina syskon. Deras föräldrar har varit borta i månader för att försöka skaffa mat och förnödenheter till familjen.

Äntligen kom det efterlängtrade regnet.

skaffa mat. Till exempel hjälper de ibland andra familjer med att hämta vatten i avlägsna vattenhål och för detta får de mat eller lite pengar. De har också samlat vilda växter som de i bästa fall kunnat tillaga till ett mål varm mat, men ofta bara ätit råa för att snabbt få i sig lite näring.

MARIA OCH HENNES systrar kan nu laga mättande och mer näringsrik mat med den durra de fått och dessutom kan de så sina frön som kan ge mera mat i samband med den ankommande skördetiden.

Det är en nästan utomjordisk känsla att stå och prata med tjejer i liknande ålder som mina egna barn som tvingas leva under hot av svält och jobba istället för att gå i skolan för att hålla sig vid liv. Att det får vara så. Avståndet

Möte med äldre kvinna

“Vi har väntat länge på hjälp och våra gamla är svaga och dör. Det ger hopp att se utlänningar på plats, för då kanske något händer.”

mellan mig och dem försvinner dock snabbt då jag märker att de fnittrar förläget på samma sätt som vilken

svensk tjej som helst skulle gjort om en vuxen främling började prata med dem och blir lika förtjusta över att se sig själv på bild i min kamera som min dotter.

DET ÄR EN lättnad och en stor glädje att människor i Karamoja börjar få hoppet tillbaka genom Läkarmissionens insats, i kombination med efterlängtrade regn. Samtidigt har vi ännu inte nått skördetid och innan dess är läget fortfarande ovisst om regnen blir så ihärdiga så att skörden kan mogna.

Under tiden gläds vi med Maria och hennes syskon, som får symbolisera det hopp som trots allt finns och förhoppningsvis får finnas kvar hos befolkningen i Karamoja under lång tid framöver. ■

Zanele har fått en syster

■ Zanele och Sbali är nyblivna systrar. Sedan en tid tillbaka bor de tillsammans hos Sbalis mormor Gladys, som har gett Zanele en ny familj, eftersom hon är föräldralös. Flickorna blev snabbt väldigt goda vänner och leker gärna tillsammans. “Zanele vill alltid försöka göra det som storasyster Sbali redan kan. Och hon lär sig fort”, konstaterar Gladys. Zanele har fått en ny familj tack vare Give a Child a Family-programmet i Sydafrika.

“Gud hade visst inte glömt oss!”

Byborna i byn Haibung i Nepal drabbades hårt av den svåra jordbävningen under 2015

Läkarmissionens givare ställde verkligen upp för ett år sedan när Nepal drabbades av mycket kraftiga jordbävningar. För invånarna i några byar i det värst drabbade området blev vår lokala samarbetspartner Mission East det första beviset på att någon hade sett deras nöd.

– Alla husen var borta och vi sov under bar himmel. Det var obeskrivligt när de kom med mat, vatten och presenningar, berättar byborna i Haibung, när vi nyligen besökte dem.

"Tack vare redskapen vi fick av er har vi kommit igång bra med våra odlingar. Årets skörd ser ut att bli god", konstaterar bonden Gopal Tamang.

Gubosh, skolelev.

Ratna Singh med sonen Prabin.

Sarad Tamang.

Nagrenda Mandel.

Skolan i Haibung har fått nya toaletter och ett tvättrum. Men flickorna föredrog att tvätta sig ute i det fria den här dagen.

Familjen Tamang har tvingats bo hela vintern i ett enkelt skjul, byggt av plåtar från deras totalförstörda hus.

PÅ ETT SÄTT HADE Nepal en otrolig tur. När den första våldsamma jordbävningen slog till var det mitt på dagen, klockan 11.56, lördagen den 25 april. Barnen hade ledigt från skolan och även många vuxna befann sig utomhus, när det flera minuter långa skalvet (7,8 på Richterskalan) började. Drygt två veckor senare, 12 maj, kom ett nästan lika kraftigt skalv som mätte 7,4, klockan nio på morgonen, men denna gång låg epicentrum i ett otillgängligt bergsområde nära den kinesiska gränsen.

Därför dog "bara" 9 000 människor och "endast" 20 000 blev svårt skadade. Vårre blev det med husen. Ungefär 600 000 hus blev totalförstörda och ytterligare 280 000 blev så skadade att de inte kan användas som förut.

Ett år efter katastrofen besöker vi byn Haibung, några timmars bilresa

västerut från huvudstaden Katmandu. Där totalförstördes varenda hus och det har varit en svår vinter för byns invånare. Familjerna har tagit plåtar från rasmassorna och byggt sig små "hyddor" ute på åkrarna. Där har de bott hela vintern.

– Vårst var fukten, säger bonden Gopal Tamang.

PÅ MÅNGA SÄTT har den akuta krisen ändå övergått i en slags vardag i byn, som ligger på cirka 1 200 meters höjd. Även om det i regel inte blir minusgrader här, så kan temperaturen krypa ner till 2–3 grader på nätterna. Även nu på våren är det först en bra bit in på förmiddagen som det blir någorlunda varmt.

– Tack vare filtarna som vi fick av er, har vi klarat oss. Annars vet jag inte hur det skulle ha gått, tillägger Gopal Tamang.

Läkarmissionens lokala partner på plats i Nepal, Mission East, nådde fram till byn en vecka efter det stora skalvet. Då hade byborna bott under bar himmel, på ett fält i närheten. Och maten hade tagit slut.

– De hade med sig ris och presenningar, så att vi äntligen fick något att äta och åtminstone kunde få lite "tak över huvudet", minns 22-åriga Sarad Tamang.

– Vi sa till varandra att "Gud har ändå inte glömt oss!"

Varje familj i byn har sin egen dramatiska berättelse från det stora skalvet. Många av dem förlorade någon anhörig. Ofta en äldre släkting, som inte hann ta sig ut när huset rasade.

För 32-åriga Ratna Singh var det hans två pojkar som drabbades värst.

– Vi satt och åt utanför vårt hus och flydde undan när det rasade. Men mina två pojkar sprang mot grannens hus, och hamnade under rasmassorna där, berättar han.

NÄR RATNA KOM fram dit, såg han den äldre pojkens fötter sticka fram. Det var allt.

– Vi lyckades gräva fram honom ganska snabbt – och han var fortfarande vid medvetande. Först kunde vi inte förstå vad han försökte berätta. Men till slut fattade vi att hans lillebror Prabin fanns längre in. Jag letade desperat, men hittade honom inte. Då fick min fru syn på något svart mellan ett par stenar. Det var en bit av hans kalufs som stack fram, säger han och rösten börjar darra av minnet.

Det tog närmare en halvtimme

Gopal Tamang

"Tack vare filtarna som vi fick av er, har vi klarat oss. Annars vet jag inte hur det skulle ha gått."

innan de lyckades gräva fram pojken, som var medvetslös. I sin förtvivlan tog pappan sonen i famnen och började gå över berget, mot närmsta väg. Till byn finns ingen bilväg, bara stigar. Han gick hela natten och först tidigt nästa morgon lyckades han träffa på en bil, som kunde föra pojken till sjukhus.

NU SITTER HAN bredvid sin pappa och lyssnar lite blygt till hans berättelse. För han överlevde och verkar inte ha fått några fysiska men av det som hände.

Men skrällen och rädslan är kvar hos alla. Då och då kommer det mindre jordskalv, vilket får alla att springa undan och många börjar skrika och gråta när de hemska minnena väcks till liv igen.

PÅ EN DEL av åkrarna runt de enkla boplatserna har det åter börjat grönska. Veteskörden ser ut att bli god.

– Även om vi förlorade många redskap i jordbävningen, har vi lyckats komma igång igen med en del av våra odlingar, berättar en av dem vi möter.

– Vi lånar av varandra och hjälps åt. Det stora bekymret är i stället bostadshusen.

– Till att börja med måste vi göra i ordning en väg hit till byn, så att vi kan forsla hit byggnadsmaterial, konstaterar Gopal Tamang.

De andra nickar instämmande. I dag krävs det minst tjugo

Bristen på riktiga vägar – och fattigdomen – gör att det mesta som ska fraktas uppe i bergen, bärs på ryggen.

minuters vandring längs branta stigar och de jordvallar som avgränsar terrassodlingarna, för att komma till en bredare ”väg”. Och på den kan bara fyrhjulsdrivna fordon ta sig fram. Även med riktiga grävmaskiner kommer vägbygget att bli en mycket stor utmaning. Och kostsam.

– Jordbävningen har kastat oss tio år bakåt. Det kommer att ta flera år innan vi har råd att bygga nya hus, även om vi får till en väg, suckar Gopal.

– Dessutom vill vi då bygga hus som kan klara en jordbävning, och för det behöver vi goda råd, tillägger han.

DEN NEPALESISKA regeringen har nyligen, efter månader av politiskt käbbel mellan partierna i parlamentet, börjat betala ut bidrag till dem som förlorat sina hus. Varje drabbad familj har rätt till motsvarande drygt femton

tusen kronor i bidrag från den stora katastroffond som byggts upp med hjälp av internationella bidragsgivare (EU, USA, arabländer, Japan med flera).

VID SIDAN OM den akuta nödhjälpen, i form av mat, presenningar, vattendunkar, vattenreningstabletter, filter med mera, som Läkarmissionen försåg dem med direkt efter jordbävningen, har de även fått hjälp av vår lokala partner Mission East att laga några vattenledningar som förstördes, samt att bygga enkla toaletter och tvättrum där familjerna kan sköta sin hygien.

Även den lokala skolan, där barn från flera byar i området går, har försetts med nya toaletter och tvättrum med medel från Läkarmissionen. Alla klassrum och övriga lokaler i skolan blev totalförstörda, men eftersom jordbävningen inträffade en lördag så

skadades lyckligtvis varken lärare eller elever.

Nu bedrivs undervisningen i provisoriska klassrum.

– Det blir lite kallt ibland, medger 14-åriga Gubosh, som går i sjunde klass.

HAN SAKNAR VERKLIGEN den gamla skolan, men är tacksam över att han ändå kan fortsätta sin skolgång.

– Ett tag i vintras, när det var som kallast, var vi tvungna att stänga skolan, berättar läraren Nagrenda Mandel.

– Nu är problemet att vi inte har någonstans att förvara vårt undervisningsmaterial. Men vi jobbar på så gott vi kan, säger han och ler lite trött.

Och så är det. Livet var på många sätt enklare och bättre före jordbävningen. Men folk kämpar så gott det går – trots att det kommer att dröja väldigt länge innan det blir som förr. ■

I Läkarmissionens **gåvoshop** på nätet går det att köpa produkter som räddar liv.

www.lakarmissionen.se/gavoshop

Examensgåvor som ger en ljusare framtid

Låt årets examenspresenter få bidra till en ljusare framtid för barn som behöver en ny start i livet.

VILL DU VARA med och ge utsatta barn och unga en bättre framtid när du ska fira någon. Genom att som examens- och studentpresent ge bort någon av de utvalda gåvorna här bredvid bidrar du på olika sätt till att barn i andra delar av världen får sådant som är självklart här i Sverige, som mat för dagen, sjukvård och möjlighet att gå i skolan.

Vill du ge en större gåva kan du köpa flera andelar, och hjälpa fler! ■

Stora utbildningspaketet

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

■ För fattiga människor i fattiga länder är just bristen på skolgång och utbildning en viktig anledning till att de är fattiga och även en orsak till att de inte lyckas ta sig ur sin fattigdom. Det kan du ändra på.

Sjuksköterskeskolan Lalitpur

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

■ Jordskalven som skadade Nepal 2015 orsakade stora skador på många platser, bland annat sjuksköterskeskolan Lalitpur. Hjälpt oss göra deras lokaler säkra igen.

Trädplantering i Sydsudan

■ Trädplantering förbättrar klimatet och ger även virke, ved eller frukt som familjen antingen själv kan använda eller sälja för att få pengar till annat.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Köp examenspresenten i gåvoshopen!

Så handlar du i vår gåvoshop

■ Det är inte lätt att köpa presenter till den som redan har ”allt”, eller som inte gillar prylar. Då är det perfekt att använda Läkarmissionens fina presentbutik.

Där finns massor av konkreta saker du kan ge som presenter – eller välja som din egen gåva till ett biståndsprojekt.

Dessutom finns det något för varje plånbok, från 25 kronor upp till 75 000. Den du vill fira blir glad för din omtanke och för det fina och personliga gåvobeviset.

Läkarmissionens gåvoshop: www.lakarmissionen.se/gavoshop

Beställ via hemsidan

■ Gå direkt till vår gåvoshop på lakarmissionen.se och välj det projekt du vill stödja.

Beställ via telefon

■ Om du föredrar att beställa via telefon, önskar stöd i valet av gåva eller hjälp med att skriva ut ett

gåvobevis, ring vår Givar-service, 08-620 02 00. De skriver ner alla uppgifter de behöver, gör i ordning ett gåvobevis och skickar det dit du vill. Du får sedan ett inbetalningskort hem till dig, så att du kan betala in det överenskomna beloppet i lugn och ro.

Fråga Mats

■ Har du frågor om vår gåvoshop, ställ dem till Mats Danson, 08-620 02 00.

Sylvie Mwambali konsulterar en kvinna på Panzisjukhuset. Man har tillsammans diskuterat vilken preventivmedelsmetod som kan passa kvinnan och tack vare stöd från Läkarmissionen finns flera metoder att välja på, trots att kvinnan är fattig.

Maria: Många barn ses som en välsignelse

Ganska ofta kommer frågan om hur Läkarmissionen jobbar med barnbegränsning och familjeplanering i våra olika projekt. Maria Stålgren är ansvarig för Läkarmissionens hälsoprogram och har koll på den saken.

TEXT: EVA NORDENSTAM VON DELWIG

– **DET ÄR NATURLIGTVIS** olika beroende på land och kontext. I Afghanistan stöder Läkarmissionen mödra- och barnhälsovård i ett område som är väldigt fattigt och har en barnadödlighet på över 50 procent. Läkaren kanske kommer vartannat år, och där får de jobba med att öka kunskapen hos befolkningen, vad man kan göra själv och vad man måste söka

professionell vård för. Det är det redskap som de har.

– Annat är det på Panzisjukhuset i Kongo som är ett sjukhus som bygger sina arbetsmetoder på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Panzisjukhuset är det berömda sjukhuset i Bukavu där Doktor Mukwege arbetar och i Bukavu driver också Mama London ett daghem för barn som kommit till genom våldtäkter. Man kan köpa säkra förlossningar via Läkarmissionens gåvoshop och ge kvinnor möjligheter att föda på Panzisjukhuset i stället för hemma i hyddan.

– När en kvinna har fött barn blir det ju naturligt att prata familjeplanering. ”Hur ska vi göra för att du inte ska bli gravid för snabbt inpå?” Männens inbjuds också i detta, och det ska de göra enligt

lag. Men det finns också möjlighet för kvinnan att skriva på ett papper att hon själv tar ansvar och begär tillgång till preventivmedel.

PÅ PANZI ÄR DET populäraste preventivmedlet spiral, eller p-stav som man sätter in under huden på armen. Det är också viktigt att lära sig sambandet mellan fertilitet och menstruationscykel. Men många barn ses som en välsignelse och där kan familjerna resonera att det är viktigt att föda många barn eftersom inte alla kommer leva till vuxen ålder.

– Men då säger vi att om du har två eller tre mätta och starka barn som kan få gå i skola, så kanske det är bättre än att ha många, hungriga barn. Man kan också se att det hänger ihop. Att de områden som har stora familjer, hög mödra- och barnadödlighet ofta är väldigt fattiga och tvärtom, säger Maria Stålgren. ■

Maria Stålgren

Paradiset har hamnat i vanrykte

Jag hör ordet paradiset nämnas allt oftare. Vad betyder det?
En metafor för landet som flödar av mjölk och honung?

Landet med gator av guld. Landet där inga tårar finns.

Min barndoms söndagsskolebilder har svårt att passa in i dagens berättelser om paradiset. För det är nästan aldrig ett paradiset utan prefixet skatte – som omtalas. Skatteparadis har blivit ett modernt nyhetsbegrepp. Man skulle nästan kunna säga att paradiset hamnat i vanrykte.

Ingen människa som följer nyhetsrapporteringen har kunnat undgå berättelserna om rika människors kamp för att dölja sina tillgångar. Brevlådebolag, finurliga upplägg och dimridåer inför myndigheterna. Att betala skatt, det vill säga att bidra till våra gemensamma utgifter för vård, skola och omsorg med mera, har beskrivits som något det nästan är legitimt att försöka komma undan. Ord som skattebörd och skattetryck har smugit sig in i nyhetsrapporteringen och därmed förvandlat ordet skatteflykt till något helt begripligt, för att inte säga förstäligt.

Jag känner igen retoriken. För flera decennier sedan, då jag var ny medarbetare på TV2, startade vi redaktionen för Rikets Affärer. Vår avsikt var att berätta om ljusskygga affärer som gjordes upp undan myndigheternas insyn.

BETALAR INTE DU skatt får någon annan göra det i ditt ställe, var den bärande tanken bakom våra program. Programmen kom att handla om rika bokförläggare, redare och inte minst en världsberömd filmregissör – som sedan lämnade landet i vredesmod. (Han återvände dock och tillbringade sina sista år i fosterlandet.)

Bilder dyker upp i mitt minne. Bland annat den av en förmögen byggherre som just återvänt till Sverige efter flera år av exil i södern, skatte-exil kan man säga.

När vi sågs hade han just flyttat tillbaka till sin barndoms hemtrakter, en stuga i skogen på landet, och nu skulle han leva lycklig den sista delen av sitt liv hemma i Sverige.

Han berättade för oss att de sista dagarna i exil inte blev så roliga.

Allt var packat och klart för resan tillbaka till Sverige. Men det blev en orolig natt, minst sagt. Två maskerade män trängde sig in i huset vid midnatt. De hade tillvingat sig alla kontanter som fanns i huset, berättade han. Hur kunde förövarna veta att familjen tagit ut så mycket kontanter dagen innan? Den aningen slitne byggherren såg bekymrad ut.

I HEMLIGHET BERÄTTADE han för mig att han nu, hemma i Sverige, hade gömt undan dyrbar konst i en jordkällare. Ja, var skulle tjuvar inte leta?

Hur ville den hemvändande bli filmad? undrade jag. Hans förslag var något överraskande. Han ville att vi skulle filma honom simmande i en insjö i närheten, med en rykande cigarr i munnen. Det blev en bra bild. En sann bild av hur svårt det kan vara att få allt av livets goda på samma gång.

Vilken glädje har skattesmitarna av sina undangömda pengar? frågar jag mig nu. Dåligt samvete ger ingen bra nattsömn. Inte heller oro för att tillgångarna ska försvinna.

”Kom tillbaka!” ropar byggherren klädd i badrock när vi ska fara därifrån.

”Jag har inga vänner kvar i Sverige. Kommer ni hit igen lovar jag bjuda på mat och gott vin.”

Vi sågs aldrig mer. Livet hemma i Sverige blev inte långvarigt för byggherren.

En tid efter vårt besök såg jag dödsannonsen i tidningen.

Jag hoppas att Sankte Per släppte in honom genom porten till paradiset.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

Läkarmissionen i Almedalen

Miss inte Läkarmissionen på Almedalsveckan i Visby 3–10 juli.

FOTO: FERRANTRAITE

Fattigdomen i en pappmugg – skänker du eller inte?

Konsekvenserna av ditt val
onsdag 6/7 kl 16

Hur gör vi när grunden till fattigdom finns långt borta men den utsatta människan tigger i Sverige? Svenska organisationer med lång erfarenhet av fattigdomsbekämpning, nationellt och i utvecklingsländer, ger exempel på vägar ut ur fattigdom. Kan en peng i pappmuggen förhindra fattigdomsbekämpning?

Medverkande organisationer:
Läkarmissionen, Erikshjälpen, Stadsmissionen och We Effect.

Plats:
Sidas mötesplats "Sverige i Världen", granne med politikerscenen i Almedalsparken, Donnersgatan 6.

Kan vi rädda världen med likes?

Sociala medier: från engagemang till konvertering
torsdag 7/7 kl 10

Insamlingsorganisationer har många fördelar när det gäller att skapa engagerande innehåll i sociala medier. De flesta människor kan tänka sig att gilla inlägg som handlar om arbete mot svält, fattigdom och cancer. Men även om engagemang är viktigt är det svårt att göra skillnad enbart genom digitala hejarop. För att nå insamlingsmålen gäller det att förvandla fans till givare. Men hur gör vi det?

Medverkande:
Emma Bergflo, Digital Marketing Manager, Plan International.
Hanna Rosell, Social Media Officer, Läkarmissionen.
Saman Saidi, Digital Media and Communications Officer, Rädda Barnen.

Läkarmissionen

KORT OM...

De tre talarna för dagen var Jim Ingram, CEO för den schweiziska biståndsorganisationen Medair, Florin Ianovici, från Life&Light i Rumänien och EU-parlamentarikern Cecilia Wikström.

FOTO: HÅKAN FLÅNK

Intressanta samtal om flykt och migration

I slutet av april hölls Läkarmissionens årliga stämma med efterföljande seminarium. Temat för i år var flyktingar och migration.

TEXT: THERESE PETERSON

DET VAR TRE intressanta talare som tillsammans gav en bra bild av hur det ser ut i Europa och världen i dag. Först ut var EU-parlamentarikern Cecilia Wikström (L) som framöver kommer leda revideringen av Dublinförordningen, en viktig del i EU:s asylsystem. Hon menar att de regelverk som finns i dag inte räcker till, något hon nu vill vara med och förändra.

– Och jag är ingen bra förlorare, så

det kommer att gå, sa hon.

Efter henne gavs ordet till Jim Ingram, han leder den schweiziska biståndsorganisationen Medair som är specialiserade på humanitära insatser vid katastrofer. Medair är Läkarmissionens främsta samarbetspartner gällande uppbyggnadsarbetet efter jordbävningarna i Nepal och insatserna för de syriska krigsflyktingarna i Bekaadalen i Libanon.

Människorna som flytt är i många delar väldigt lika oss i Sverige, menade Jim, en blandning av allt från utbildade lantbrukare till dem med höga universitetsutbildningar. Familjer som fått lämna sina hem med de fina köken, trädgårdarna och husdjuren bakom sig.

Den siste att få ordet under

seminariet var Florin Ianovici, från Life&Light (Liv&Ljus) i Rumänien. Han berättade om den aktuella satsningen A Better Home, som genomförs med stöd från Läkarmissionen och Filadelfiakyrkan i Stockholm.

Målsättningen är att integrera och förbättra livsvillkor för rumänska romer, vara med och skapa arbetstillfällen för att föräldrarna ska stanna hemma hos sina barn, i stället för att resa iväg för att tigga. Redan nu har 230 barn satts i skola, och förhoppningen är att via barnen bygga upp ett förtroende för att nå deras föräldrar, och på det viset successivt ge hopp och framtidstro.

– Om vi klarar det kan vi visa myndigheterna att det går att förändra.

Läs mer om A Better Home på nästa uppslag

Vad gjorde störst intryck på dig?

Helen Lind Jaktlund, ansvarig för det sociala arbetet i Uppsala pingstförsamling
– Florin berörde mig mest, det här att hjälpa och stötta människor lokalt där de bor. Och att inte separera familjerna. Det gav mig mycket.

Ingemar Olsson, artist
– Jag hade höga förväntningar både på Cecilia och Florin och de överträffades. Framför allt här att hjälpa och stötta människor lokalt där de bor. Och att inte separera familjerna. Det gav mig mycket.

Ingamay Hörnberg, producent, sångerska
– Alla tre föredragen var väldigt intressanta, men jag har ju själv varit i Rumänien, och sett hur svårt barnen har det, så det grep mig jättedjupt. Och Florin var så bra och saklig, och berättade om deras arbete på ett så bra sätt.

Cina Gerdin, kommunikationschef på Botkyrkabyggen
– Jag blev imponerad av det arbete som Läkarmissionen och Medair gör i Libanon med de syriska flyktingarna. Libanon som tagit emot uppemot 2 miljoner flyktingar i ett land stort som Uppland. Det sätter saker lite i perspektiv.

FOTO: THERESE PETERSON

Fullt hus på stödgalan för rumänska romer

Välgörenhetsgalan för de utsatta romerna i Rumänien blev en succé. En välfylld Filadelfiakyrka i Stockholm fick lyssna till en kavalkad av välbekanta artister. Insamlingen till "A Better Home" inbringade under kvällen 80 000 kronor.

TEXT OCH FOTO: JÖRGEN ULVSGÅRD

FÖRVÄNTNINGARNA VAR stora i publiken. Alla jag pratade med hade olika favoritartister bland det gedigna uppbådet av artister, allt från Ingamay Hörnberg, Ingemar Olsson, Richard Niklasson och Terese Fredenwall till sånggruppen Vocalsis för att nämna några. Att förena nöje med ett gott syfte att hjälpa romerna i Rumänien gav en stark och meningsfull inramning av kvällen.

Sören Eskilsson i Filadelfiakyrkan inledde med orden:

– Vi har under många år samarbetat med Stockholms stad för att stötta romernas situation här i Stockholm. Vi hoppas nu att alla ni som är här i

kväll ska få en större kunskap om hur vi bäst ska stötta romerna på plats i Rumänien.

Artisterna som uppträdde gratis tillhör dem som den ena av kvällens konferencierer, Nisse Bergman, turnerat med under nio års kringflackande i Sverige för att informera om Läkarmissionens projekt.

Först ut på scen var nestorn Roland Lundgren, som var en av duon Curt & Roland under deras storhetstid på 1970-talet. Framträdandet följdes av gruppen Vocalsis, vars röster till fullo utnyttjade den berömda akustiken i Filadelfiakyrkan.

NISSE BERGMAN VAR i högform och bjöd publiken på både humor och allvar. Inte minst då han plockade av sig slips och kavaj och uppträdde i sitt älskade fotbollslag Gais matchtröja med förklaringen: "Vi älskar att stötta alla som har svackor i livet." Detta med tanke på fotbollslaget utsatta tabelläge.

Det blev en lång kväll fylld av sång och musik innan det var dags för Florin Ianovici att kliva upp på scenen. Rumäner som med Läkarmissionens

hjälp byggde upp verksamheten Life&Light i Bukarest för mer än 20 år sedan. Ett arbete som framgångsrikt arbetar med svårt utsatta barn och familjer.

I DAG HAR FLORIN doktorerat på barns rättigheter i världen och nu utökas arbetet med hjälpprojektet "A Better Home" i samarbete med Läkarmissionen och Filadelfiakyrkan.

– Jag har under några dagar här i Sverige gått på gatorna i Stockholm och sett alla romska tiggare och pratat med många av dem. Jag vet varför de är här. De gör det för att hjälpa sina barn till ett bättre liv, men de ska inte behöva vara här. Om vi kan hjälpa deras familjer på plats, skapa ett förtroende bland dem, så skulle de inte komma hit för att tigga.

Efter anförandet sjöng Solistkvartetten Einar Ekbergs berömda tonsättning av den 32:a psalmen, som han framförde när Filadelfiakyrkan invigdes 1930. Ingamay Hörnberg, Hasse Hallström och Lennart Sjöholm framförde sången "Håll mitt hjärta". Innan kvällen avslutades med en unison psalm. ■

Artisterna som uppträdde under kvällen med galans konferencierer Nisse Bergman och Hanna Möllås.

FOTO: HÅKAN FLÅNK

Byn Bughea de Sus ligger cirka 15 mil från Rumäniens huvudstad Bukarest och är en av de fattiga byar som omfattas av Läkarmissionens arbete ihop med rumänska Life&Light.

Projektet "A Better Home" får barn att satsa på skolan

■ Läkarmissionen och Life&Light (Liv&Ljus) har haft stora framgångar med att hjälpa utsatta barn i Rumäniens huvudstad Bukarest under ett par decennier. Mer än tusen av dessa har i dag ett vanligt liv med jobb, bostad och familj. Nu satsas det på en nystartad insats för att stötta familjer i de fattiga romska byarna utanför Bukarest.

– Fattigdomen i dessa byar är enorm och går knappast att föreställa sig, säger Florin Ianovici. De bor i ruckel där det saknas både vatten, avlopp och elektricitet. Nästan inga av barnen går i skolan och få av föräldrarna har ett jobb.

TANKEN MED PROJEKTET "A Better Home" är att EU-migranter, som åker runt och tigger i Europa, ska få hjälp till självhjälp i ett socialt program som ger stöd till yrkesträning och framför allt till barnens skolgång.

– Vi har lång erfarenhet av att arbeta med romer och vet hur vi kan få deras förtroende, säger Florin. Vi prioriterar barnen och genom dem påverkar vi föräldrarna på ett positivt sätt. Om barnen får en utbildning, samtidigt som vi gör insatser för att

Florin Ianovici

"Vi prioriterar barnen och genom dem påverkar vi föräldrarna."

skapa jobb till föräldrarna genom yrkesträning, kommer en förändring att ske.

I byarna där projektet "A Better Home" verkar är det bara fem av två tusen som har ett jobb.

– Det kommer vi att ändra på, men vi hoppas också kunna sätta press på myndigheter och organisationer i Rumänien för att de ska få upp ögonen för problemen som hela tiden negligerats. Vi kan inte göra allt ensamma men vi kan vara en vägvisare på hur man ska arbeta med dessa problem, säger Florin Ianovici. ■

Vad tyckte du om välgörenhetsgalan?

Liselotte Winnerby

– En jättefin kväll där jag fick upp ögonen för något jag länge sökt, ett vettigt projekt att stödja som långsiktigt kan förbättra en svår situation för tiggarna på gatorna. Visst kan man ge en slant till dem, men det här känns bättre. Nu ska jag gå hem och läsa på mer om projektet "A Better Home".

Lars Erixon

– Det var en fantastisk konsert där jag fick lyssna till mina favoriter, Solistkvartetten och Hasse Hallström. Jag har alltid varit av den åsikten att det bara är långsiktiga hjälpprojekt som är hållbara. Läkarmissionens framgångsrika arbete under 20 år i Rumänien visar på detta. Jag försöker dra mitt strå till stacken på den second hand-butik där jag arbetar.

Maggie Eljenmyr med maken Bengt

– Bra initiativ att förena nöje med ett gott syfte. Det kanske kan engagera de som generellt är skeptiska till hjälpinsatser och framför allt till tiggarna. I kväll tror jag att alla som var där fick en trovärdig bild av att det går att skapa förändring för svårt utsatta människor om det sker med kunskap och långsiktighet.

Läkarmissionen arbetar med många duktiga frilansfotografer som följer med och fotograferar när vi är ute och gör reportage. En av dem är Tomas Ohlsson som vann tredje pris i Årets Bild 2016.

Bilden är tagen under Tomas Ohlssons vandring genom Nepals bergsbyar.

FOTO: TOMAS OHLSSON

Hallå där Tomas Ohlsson...

...som fick pris i klassen Bildreportage Sverige.

Vad handlade bildreportaget om?

– Jag vann pris för ett reportage som jag har jobbat med i över tio år. Det handlar om en man som heter Roger Jonsson som är från Göteborg. Roger har levt som hemlös i över trettio år och blev under tiden som vi jobbade med reportaget diagnostiserad med vuxen-ADHD. Det fick honom att förstå mycket om sig själv.

Du har besökt några av Läkarmissionens projekt. Vad har gjort mest intryck?

– Det är två tillfällen som sticker ut. Ett tillfälle

är när vi kröp ner i ett hål i gatan bakom tågstationen i Budapest och träffade människorna som bor där nere, i kloakerna. Där var en fyraårig pojke som jag inte minns namnet på. Men jag skulle vilja träffa honom igen. För att se hur det har gått.

– Ett annat väldigt starkt minne var när vi vandrade i bergsbyarna i Nepal. Att se de byarna var som att resa 500 år tillbaka i tiden. Och att se solen gå ner över Himalaya är något jag kommer minnas tills jag dör.

Vad håller du på med just nu?

– Just nu frilansar jag från Göteborg och kom precis hem från Rio de Janeiro där jag har gjort lite olika jobb. Jag har bland annat besökt favelorna som klättrar upp längs stadens gröna kullar.

Vill du se Tomas bildreportage?

■ Det prisbelönta reportaget om Roger Jonsson finns att se och läsa på: www.tomasohlsson.com

Välkommen!

Här kan du ställa frågor eller kommentera det som du har läst i Journalen eller annat som rör Läkarmissionens arbete.

Skriv till: eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller till Svenska Journalen/Läkarmissionen, Eva Nordenstam, 162 88 Vällingby.

Föräldrarna omkom i jordbävningen

■ Den 16 april drabbades Ecuadors kust av en kraftig jordbävning. Epicentrum låg nära staden Pedernales, som såg ut som den hade bombats sönder och samman. Hus, vägar och infrastruktur för både vatten, transporter och kommunikation – allt förstördes.

Precis där, i Pedernales, har vår partner Alfalit sitt mest omfattande arbete

med alfabetisering, yrkes- och grundskoleutbildning samt spargrupper. Därför kunde vi snabbt vara på plats och hjälpa med rent vatten och förnödenheter till de människor som förlorat allt.

De två barnen på bilden har fått en kasse från Läkarmissionen. De förlorade sina föräldrar i jordbävningen, och bor nu hos mormor.

Behoven är fortfarande stora. Ge en gåva via 90 00 21-7 och skriv Ecuador, så ser vi till att den kommer fram till de jordbävningdrabbade.

Luwugge vill bli bilmekaniker

■ Luwugge Rogers är 6 år gammal och en av dem som får hjälp på Tigers Club i Kampala. Han rymde hemifrån när hans mamma anklagade honom för att ha stulit 2 000 Uganda Shilling (ca 5-6 kr) och han ville inte bli slagen och misshandlad av sin mamma igen. Men efter två månader på gatan fick han kontakt med Tigers Club och vill lämna livet på gatan.

Tanken med arbetet är att hitta familjer till barnen. Antingen att ge stöd till den ursprung-

liga familjen eller hitta fosterfamiljer.

Luwugge saknar sin tvååriga lillasyster Nanyange och hans dröm är att bli bilmekaniker.

FOTO: THOMAS NYMAN

FOTO: JÖRGEN BODESÄND

Tack alla ni som köpte förlossning till Mors dag!

■ Ert stöd betyder att tusentals fattiga kvinnor i DR Kongo och Tanzania får föda barn på sjukhus istället för hemma. Det räddar liv, både på mammor och bebisar.

SvJ

ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning
DIREKTOR: Johan Lilja
ANSVARIG UTGIVARE: Conny Sjöberg
INFORMATION: Eva Nordenstam von Delwig

BISTÄNDSPROJEKT:
Ove Gustafsson

MEDLEMS- OCH GIVARSERVICE:
info@lakarmissionen.se

POSTADRESS: Läkarmissionen,
162 88 Vällingby

TELEFON: 08-620 02 00 växel

HEMSIDA: www.lakarmissionen.se

PRODUKTION: Swedmedia

REDAKTÖR: Therese Peterson

REDIGERING: Peter Wickberg

OMSLAGSFOTO: Håkan Flank
POSTADRESS: Swedmedia/Svenska Journalen, 105 36 Stockholm

E-POSTADRESS:
svenskajournalen@swedmedia.se

ANNONSER: Dicran Sarafian

TRYCKERI: V-TAB, Vimmerby

ANNONSBOKNING:

dicran.sarafian@lakarmissionen.se

TELEFON: 070-775 99 66

**GÅVOR TILL LÄKARMISSIONEN
PÅ PLUSGIRO 9000 21-7**

Gratis! Lars Eric Persson, Domsjö, Ninna Jönsson, Glimåkra och Ingrid Lindahl, Åseda, som alla får ett exemplar av *Ikonen i fickan*, av Owe Wikström.

Junikrysslet. Du behöver inte skicka in hela krysslet! Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till "Journalen-krysslet juni 2016", Swedmedia, 105 36 Stockholm. Senast den 16 juni vill vi ha ditt svar.

Vinn en bok!
De tre först öppnade rätta lösningarna vinner *De förklädda flickorna i Kabul* av Jenny Nordberg.

1. _____

2. _____

3. _____

Namn: _____

Adress: _____ Postadress: _____

Konstruktion: Text & Bild Lars Fridesjö

KLIPPA PÅ TÄVLINGS-KUPONGEN

Dr Mukwege – en av de 100 mest inflytelserika

Nu har Doktor Denis Mukwege fått ännu en hedersbetygelse. Det är Tidningen Time Magazine som har utnämnt honom till en av de 100 mest inflytelserika personerna i världen, tillsammans med bland andra Barack Obama och Pope Francis. Läkarmissionens givare har stöttat Panzisjukhuset sedan starten, och bidrar i dag förutom till Doktor Mukweges arbete bland annat till

FOTO: HÅKAN FLÅNK

Tidningen Time Magazine har utnämnt Doktor Denis Mukwege till en av de 100 mest inflytelserika i världen.

driften av sjukhuset, nutrition av undernärliga barn, säkra förlossningar, och Mama Londons daghem i Bukavu.

Doktor Mukweges betydelse är svår att mäta i ord, men det finns många berättelser från de kvinnor han har hjälpt. Så här säger Justine Sirie, som är lokalvårdare på Panzisjukhuset:

”Jag har själv blivit opererad sju gånger av Doktor Mukwege efter en våldtäkt. När jag hade läkt fysiskt erbjöd Doktor Mukwege mig ett jobb på sjukhuset och tack vare det kan jag ta hand om min familj. Jag har råd med skolväxter och har även köpt ett litet land där jag kan odla. Jag saknar ord för att uttrycka allt Doktor Mukwege har gjort för kvinnor som mig. Han ger oss hopp även när det känns så tungt att våra hjärtan nästan slutar slå. Han opererar alla, oavsett om vi är fattiga eller rika, vilken folkgrupp vi tillhör eller vilken tro vi har.”

STAT MED BL.A. DESSA STÄDER: MADRAS MADRAS SURAT LUCKNOW

STAT MED BL.A. DESSA STÄDER: MADRAS MADRAS SURAT LUCKNOW

STAT MED BL.A. DESSA STÄDER: MADRAS MADRAS SURAT LUCKNOW

STAT MED BL.A. DESSA STÄDER: MADRAS MADRAS SURAT LUCKNOW

STAT MED BL.A. DESSA STÄDER: MADRAS MADRAS SURAT LUCKNOW

STAT MED BL.A. DESSA STÄDER: MADRAS MADRAS SURAT LUCKNOW

Krysslösning april 2016
Här är det rätta svaret på korsordet i aprilnumret. Vinnarna hittar du till vänster under krysslet.

Kalendern
Läkarmissionens event och konserter.

- Roland Lundgren och Nisse Bergman**
- Älvsbyn, 1 jun, Korskyrkan, 18.00
  - Piteå, 2 jun, Strömnäs-kyrkan, 19.00
  - Luleå, 3 jun, Pingstkyrkan, 13.00
  - Gammelstad, 3 jun, Elimkyrkan, 19.00
  - Haparanda, 4 jun, Frälsningsarmen, 16.00
  - Råneå, 5 jun, Pingstkyrkan, 11.00
  - Boden, 5 jun, Pingstkyrkan, 18.00

Sjöholm/Hörnberg/Hallström och Nisse Bergman

- Läfte, 25 jun, Hjälmgården, 16.00
- Malmbron (Vaggeryd), 10 jul, Ladan, 16.00
- Gullbranna, 24 jul, Gullbrannagården, 19.00

Solistkvartetten och Nisse Bergman

- Klässbol, 30 jun, Stavnäs kyrka, 19.00
- Holmedal, 1 jul, Holmedals kyrka, 19.00
- Sunne, 2 jul, Sunne kyrka, 18.00

Solistkvartetten

- Bottnaryd, 30 jul, Svenska kyrkan, 19.00
- Lekeryd, 31 jul, Maskinhallen, 19.00

Fattigdomen i en pappmugg – skänker du eller inte?
Kan vi rädda världen med likes?

- Visby, 6 jul, Almedalen, 16.00
  - Visby, 7 jul, Almedalen, 10.00
- För detaljerat program, se sid 22

Se lakarmissionen.se för uppdaterad kalender. Klicka på "Vårt arbete" så hittar du rätt.

Vegetariskt på grillmenyn

■ Kocken Paul Svensson tar i *Grilla vego* med dig in i den helgröna grillvärlden med allt från grillade sallader till härliga efterrätter, som den hallonbröm vi valt att ta med här. Du får även lära dig att piffa till grönsaker så att de smakar bättre än någonsin förut.

För att baka pizza på en vanlig klotgrill behövs en pizzasten som går att hitta där grilltillbehör säljs.

Tomater, mozzarella och kaperis

4 pizzor

DET HÄR BEHÖVER DU:

4 pizzadegbitar à 100 g
ca 2 dl tomatsås (3 msk/pizza)
250 g mozzarellaost, skivad
4 msk kaperis
20 små delikatesstomater, halverade
olivolja
basilikblad
salt och svartpeppar

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Kavla ut pizzadegarna, se recept bredvid. Förbaka en botten under lock på stenen 1 minut. Ta ut botten och vänd undersidan upp. Bred på tomatsås, men lämna 1 cm kant runt om. Lägg på ost, kaperis och tomater.
■ Salta och peppra.
■ Baka pizzan på stenen under lock 3–5 minuter, tills det är fin färg på ost och botten. Toppa med olja och basilika och servera genast. Gör likadant med resten av bottenarna.

Hallon- och mandelkaka

4-6 portioner

DET HÄR BEHÖVER DU:

120 g mandelmjöl
180 g smör
330 g äggvita
330 g florsocker
125 g vetemjöl
3 g bakpulver
1 ask färska hallon
5 klasar röda vinbär
5 klasar vita vinbär
smör och strösocker till stekpannan eller formarna

Till servering:

Lättvispad grädde eller gräddglass

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Tänd grillen. Fös den glödande kolen till ena sidan av grillen. Lägg på locket och låt det bli 200 grader varmt.
■ Rosta mandelmjölet lätt i en stekpanna på gallret och låt det svalna. Bryn smöret genom

att smälta det på låg värme i en kastrull. Hög värmen och vispa.

■ När smöret luktar nötigt och har fått en svagt brun färg är det brynt.

■ Vispa äggvita och florsocker med elvisp till en luftig maräng i en bunke. Blanda mandelmjöl, vetemjöl och bakpulver i en annan bunke och vänd ner i marängsmeten. Vänd in det brynta smöret.

■ Smörj och sockra en stor ugnssäker stekpanna eller flera små ugnssäkra formar, slå i smeten och tryck ner bären jämnt över hela kakan. Baka i cirka 25 minuter på indirekt glöd under lock. Ta av från värmen och låt kakan svalna.

■ Servera med grädde eller glass. Det går bra att använda andra bär som finns till hands, till exempel jordgubbar och körsbär.

Pizzadeg

12 bottenar

DET HÄR BEHÖVER DU:

15 g färsk jäst
450 g vatten
5 g olivolja
800 g vetemjöl
15 g salt

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Lös upp jästen i vatten och olivolja. Rör i vetemjöl och salt. Knåda till smidig deg. Låt jäsa 1 timme under en bakduk i rumstemperatur.
■ Väg upp degen i bitar som väger cirka 100 g. Forma bitarna till släta och runda bollar samtidigt som du spänner ytan på degen. Lägg på en smord plåt. Låt jäsa 1 1/2 timme under duk i rumstemperatur. Det går också bra att kalljäsa bitarna i kylan över natten.
■ Kavla ut degbitarna till tunna pizzabottenar på ett lätt mjölat bord.

Alla mygg är inte harmlösa

Myggor. Värmen och fukten. Den gravida kvinnan vändas under ett myggnät. I den heta natten är det jobbigt att ligga under ett myggnät. Svetten klibbar fast kläderna mot kroppen, och aldrig har längtan efter en vindpust varit större. Rädslan för att bli myggbiten gör att hon motstår frestelsen att sätta sig utanför huset i den något svalare nattluften. Tacksamheten över att kunna skydda sig är stor. Skräcken är om hjälpen kom för sent.

I Brasilien har en stor mängd personer drabbats av hög feber och det rapporteras om flera dödsfall. Myggorna sprider inte bara zikavirus utan också andra sjukdomar som denguefeber. Allt detta känns tillräckligt allvarligt för alla, män som kvinnor, men därutöver kan gravida kvinnor även föda barn som har drabbats av mikrocefali, som leder till att barnet föds med ett för litet huvud.

Läkarmissionen har varit verksam i Latinamerika under många år, och vi har därför starka partner på plats som kan ge gravida kvinnor skydd genom att förse dem med något så enkelt som information och myggnät. Att skydda mot myggor är bra även mot andra virussjukdomar. Bär myggorna inte på zikavirus kan det vara andra faror som kan spridas genom ett litet stick.

Tänk att något som vi här i Sverige har ansett som harmlöst och ofarligt, om än irriterande och besvärande, kan vara så farligt. Läkarmissionens målsättning är att ge stöd till enskilda till att förverkliga sina drömmar, men för det krävs att man är frisk och mår bra. Tack för att du är med och bekämpar fattigdom och förebygger farliga sjukdomar!

Johan Lilja

Direktor på Läkarmissionen

Läkarmissionen

• Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar cirka hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: social omsorg, utbildning och självförsörjning.
• Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

• Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.

Sälj! Och satsa på nyproduktion i Moçambique.

När vi sålt din bostad skänker vi pengar i ditt namn till Läkarmissionens barncenter i Chimoio, Moçambique. Hittills har vi samlat in över 1 000 000 kr till deras arbete.

Läs mer om arbetet på
maklaringen.se/litebattre

Läkarmissionen

